

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/196
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.6.2024/47
Karar Numarası : 2024/538
Başvuran : O. F.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın sevk edildiği hastanede görevli doktor tarafından raporlu ilaçlarının yazılmaması ve muayene edilmemesi nedeniyle mağdur edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğunu, kronik şeker hastası olduğunu ve %59 oranında kalıcı engelinin bulunduğunu, daha önce Hastanesinde görevli Doktor D. Y.'yi şikayet ettiğini, 20/1/2023 tarihinde muayene olmak ve raporlu ilaçlarını yazdırmak için tekrar sevk edildiğini, Doktor D. Y.'nin yaptığı şikayeti gerekçe göstererek raporlu ilaçlarını yazmaktan imtina ettiğini ve kendisini muayene etmediğini iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

4. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"...f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...”

5. 6701 sayılı Kanun'un “*Başvurular*” başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “*Ön inceleme*” başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

“Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir. ...”

7. Mezkûr Yönetmelik'in “*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*” başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Başvuru; ceza infaz kurumunda bulunan başvuranın sevk edildiği ... Hastanesinde görevli Doktor D. Y. tarafından muayene edilmemesi ve raporlu ilaçlarının yazılmaması nedeniyle mağdur edildiği iddiası ile ilgili doktor hakkında gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

11. 1/8/1998 tarihli ve 23420 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hasta Hakları Yönetmeliği'nin “*Müracaat, Şikayet ve Dava Hakkı*” başlıklı 42'nci maddesi şöyledir:

“Hastanın ve hasta ile ilgili bulunanların, hasta haklarının ihlali halinde, mevzuat çerçevesinde her türlü müracaat, şikayet ve dava hakları vardır.”

12. Mezkûr Yönetmelik'in “*Hastanın Uyması Gereken Kurallar*” başlıklı 42/A maddesinde hastaların haklarının ihlal edildiğini düşündüğünde veya sorun yaşadığında hasta hakları birimine başvurması gerektiği, “*Hasta Hakları Birimleri, Hasta Hakları Kurulları, Sertifikalı Eğitim*” başlıklı 42/B maddesinde ise hasta

hakları uygulamalarının yürütülmesi amacıyla sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde hasta hakları birimleri ve il sağlık müdürlüğü; üniversite hastaneleri, özel sağlık kurum ve kuruluşları, kamu hastaneleri, ağız dış sağlığı merkezleri, aile sağlığı merkezleri ve toplum sağlığı merkezlerinden gelen başvuruları değerlendirmek, karara bağlamak, öneri sunmak ve düzeltici işlemleri belirlemek üzere Hasta Hakları Kurullarının oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır. Yönetmelik'in "*Kurulun Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları*" başlıklı 42/C maddesinde ise Kurulun gerek görürse hasta hakları ihlaline sebep olabilecek uygulamaları inceleyeceği ve hasta haklarının geliştirilmesi için sağlık kurum ve kuruluşuna öneri verebileceği veya sağlık kurum ve kuruluşu tarafından olay özelinde düzeltici işlem yapılmasına karar vereceği, sağlık kurum ve kuruluşunun belirlenen süre içinde kararı uygulayarak yapılan işlem hakkında Kurulu bilgilendireceği düzenlenmiştir.

13. Başvuru dilekçesi ve ekleri ile Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu tarafından başvuranın iddiaları hakkında gönderilen bilgi notunun incelenmesinden; başvuranın 20/1/2023 tarihinde ... Hastanesi ... Bölümüne sevk edildiği ve Doktor D. Y. tarafından muayene edildiği, Doktor D. Y. tarafından yazılan muayene tutanağından anlaşıldığı üzere başvuranın reçete edilmesini talep ettiği ilaçların tedaviye uygun olmadığı gerekçesiyle reçete edilmediği ve durumun başvurana anlatıldığı, 9/3/2023 tarihinde başvuranın sevk edildiği hastanede yeniden Doktor D. Y. tarafından muayene edildiği ve yapılan tetkiklerde herhangi bir sorun gözlemlenmediği kanaatiyle başvurana ilaç reçete edilmediği görülmüş; ayrıca başvuranın 2/1/2024 tarihinde aynı Hastanede görevli Doktor S. O. tarafından muayene edildiği ve ilaç reçete edildiği, başvuranın 31/1/2024 tarihinde aylık kontrol için sevk edildiği Hastanede yeniden Doktor D. Y. tarafından muayene edildiği ve başvurana sol bacağına dizine vuran ağrı şikayeti için ilaç reçete edildiği anlaşılmıştır. Ayrıca başvuranın diyabet hastalığı için düzenli olarak Kurum doktorundan randevu aldığı ve ilaçlarının reçete edilerek başvurana teslim edildiği görülmüştür. Bu kapsamda, başvuranın sağlık hakkına erişim kapsamında hastaneye sevklerinin Ceza İnfaz Kurumu idaresince gerçekleştirildiği, muayenelerinin yapıldığı görülmekle birlikte başvuranın ilaç yazmadığı yönünde iddialarının muhatabı olarak gösterdiği ... Hastanesinde görevli Doktor D. Y. hakkında Hasta Hakları Yönetmeliği'nde öngörülen şikayet yoluna başvurabileceği, şikayet sürecinin yürütülmesi ve sorumlular hakkında soruşturma başlatılması talebinin 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

14. Öte yandan başvuru dilekçesi ekinde yer alan Kırıkkale Cumhuriyet Başsavcılığına ait 25/3/2023 tarihli yazısından, başvuranın dilekçesinde belirttiği suç isnadına havi hususlar yönünden değerlendirilmesi için Kırıkkale Cumhuriyet Başsavcılığı Müracaat Bürosuna gönderildiği anlaşılmaktadır.

15. Başvuranın dilekçesi, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/6/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

Ek: 2024/538 O. F. 2. Daire Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (1 Sayfa)

27.06.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : O. F.
Karar Numarası : 2024/538

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası "*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*" hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmenin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının "tali" olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılamaması ve iş akış takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :